

23 september 2017 - Onderzoeksresultaten NVJ Vers in de Pers (ViP) naar de positie van jonge journalisten 2017 - Jonge journalist verkiest vast dienstverband boven freelance-praktijk

Jonge journalisten willen liever een vaste baan of een combinatie van een vast dienstverband en freelance werk. Slechts 14 procent van de studenten en 22 procent van de starters wil volledig werken als freelance journalist. Dit blijkt uit het onderzoek van de jongerensectie van de NVJ, Vers in de Pers (ViP), naar carrièreperspectief, beloning, onderhandelingspositie en journalistiek werk.

Perspectief

Het optimisme over carrièreperspectieven in de journalistiek is behoorlijk wisselend onder studenten en starters. Opmerkelijk is dat starters optimistischer zijn dan studenten: 43 procent van de starters geeft aan optimistisch te zijn over zijn of haar toekomst, terwijl 31 procent zegt niet optimistisch te zijn. Binnen de groep studenten is het optimisme lager: iets meer dan een derde (36%) zegt optimistisch te zijn, tegenover 28 procent niet optimistisch. De onzekerheid over de toekomst zit 'm vooral in vraag of er voor nu of straks genoeg kansen zijn op de arbeidsmarkt.

Beloning

Jonge journalisten willen in meerderheid een betere beloning. Ze maken zich zorgen over hun inkomsten. Over het werk als freelance journalist verwacht 42 procent van de studenten dat het hen niet lukt om na het afstuderen voldoende inkomsten te genereren. Meer dan de helft van de studenten (52%) geeft aan niet tevreden te zijn met zijn of haar inkomsten uit journalistiek werk, tegenover slechts 19 procent die wel tevreden is. Starters zijn iets meer te spreken over hun inkomsten, 32 procent van het aantal respondenten is tevreden over zijn of haar inkomsten uit journalistiek werk. Evengoed is een grotere groep starters niet tevreden: 39 procent.

De cijfers over tevredenheid en beloning komen niet als een grote verrassing. Al in januari kwam uit het NVJ onderzoek Monitor Freelancers en Media 2016 naar voren dat vooral de jonge journalisten fors hebben moeten inleveren. Lag het gemiddelde uurtarief in 2016 op 58, de leeftijdsgroep tot 35 jaar ontving een gemiddeld uurtarief van 36 euro (44 euro in 2015, -18%).

Onderhandelingspositie

Jonge journalisten willen dus graag beter betaald worden. Toch blijkt ook uit het onderzoek van ViP dat er weinig valt te onderhandelen. Het merendeel van de studenten (77%) en starters (55%) onderhandelt daarom niet over zijn vergoeding. Als reden geven zij aan dat ze worden geconfronteerd met vaste tarieven voor journalistiek werk. Uit de toelichtingen komt de strekking naar voren dat er geen onderhandelingsruimte was - "take it or leave it". De cijfers zeggen dus veel over de onderhandelingspositie van (jonge) journalisten, maar opvallend is wel dat onder de groep die wél onderhandelde de vergoeding steeg. Dit gebeurde bij 75 procent van de starters en bij 53 procent van de studenten. Onderhandelen heeft dus wel degelijk zin.

Journalistiek werk

De meerderheid van de studenten (71%) verricht journalistiek werk naast zijn of haar studie. Toch denkt slechts 19 procent van de studenten dat er na het afstuderen voldoende journalistiek werk voor hen is en 22 procent denkt dat zij als freelancer wel voldoende inkomsten kan genereren. Over de verwachting van studenten of zij een baan op een redactie krijgen een jaar na afstuderen is 35 procent positief tegenover 28 procent negatief. Daarnaast heeft 29 procent van de starters ervaring met verlengde stages. Na hun afstuderen hebben zij regulier journalistiek werk verricht voor een stagevergoeding.

Vast dienstverband versus freelancen

Opmerkelijk is dat studenten en starters een voorkeur hebben voor een vast dienstverband boven een freelance-praktijk. Een ruime meerderheid van de studenten (86%) wil een vaste baan of een combinatie van een vast dienstverband en freelance werk. Slechts 14 procent wil volledig werken als freelance journalist. Ook starters

geven aan liever een baan in vast dienstverband (45%) te hebben. Van hen werkt 22 procent het liefst als freelance journalist.

Dat studenten en starters de arbeidsmarkt op willen met een vast dienstverband kan meerdere redenen hebben. Bijvoorbeeld omdat jonge journalisten graag de zekerheid willen van vast werk en een vast inkomen. Maar ook speelt mee dat jonge journalisten worden geconfronteerd met lage tarieven. Uit een aantal toelichtingen in de enquête blijkt dat 13 cent per woord geen ongebruikelijk tarief is.

Een aanzienlijk deel van de starters (58%) is wel tevreden over het journalistieke werk wat zij doen en de omstandigheden waarbinnen zij die werk verrichten. Toch verricht bijna de helft (46%) van de starters ook niet-journalistiek werk. Van deze groep geeft 70 procent aan dat zij voor deze werkzaamheden beter betaald krijgen dan voor journalistiek werk.

Het liefst willen studenten (50%) en starters (32%) werken bij een omroep. Ook online redacties zijn in trek bij 34 procent van de studenten en 29 procent van de starters. Werken bij op een dagbladredactie is populair bij 29 procent van de studenten en 31 procent van de starters. Het werken als fotojournalist is beduidend minder aantrekkelijk onder starters (7%).

Over het onderzoek

Het jongerenbestuur (ViP) van de NVJ verrichtte afgelopen zomer onderzoek naar werk en carrièreperspectieven onder jonge journalisten. In totaal hebben 218 respondenten de enquête ingevuld. Deze groep bestond uit studenten (48%) en starters (52%) en waren in de leeftijd tussen de 20 en 30 jaar. Er zijn vragen gesteld over de volgende vier thema's: carrièreperspectief, beloning, onderhandelingspositie en journalistiek werk.

Festival van de Journalistiek

De onderzoeksresultaten worden op zaterdag 23 september bekendgemaakt tijdens het [Festival van de Journalistiek](#) in Utrecht. Ter gelegenheid van het onderzoek vindt een discussie plaats over kansen in de journalistiek voor jonge journalisten met: Astrid Prummel (Out in the Open), Dewi Lammerding (Cosmopolitan) en Bart Brouwers (hoogleraar journalistiek en mediaondernemer van platform E52).

Campagne Journalistiek heeft een Prijs

De NVJ startte begin dit jaar met de campagne 'Journalistiek heeft een prijs' voor goede tarieven voor freelancers en voldoende vast werk op redacties. In dat kader zal de NVJ haar vernieuwde [Tarievencalculator](#) uitgebreid onder de aandacht brengen van studenten en afgestudeerde journalisten. Ga hier naar de actiepagina van ['Journalistiek heeft een prijs'](#).

SAMENVATTING

- 43% van de starters en 36% van de studenten geeft aan optimistisch te zijn over zijn of haar toekomst. Toch verwacht 42% van de studenten dat het hen niet lukt om na het afstuderen voldoende inkomsten te genereren. En bij de starters is 39% niet tevreden over zijn of haar inkomsten uit journalistiek werk; 32% is wel tevreden.

-77% van de studenten en 55% van de starters onderhandelt niet over zijn vergoeding. Starters en studenten die wel onderhandelden, kregen een hogere vergoeding. Dit gebeurde bij 75% van de starters en bij 53% van de studenten.

- 86% van de studenten heeft een voorkeur voor een vaste baan of een combinatie van een vast dienstverband en freelance werk. Slechts 14% wil volledig werken als freelance journalist. Bij de starters wil 45% graag een baan in vast dienstverband, terwijl 22% graag als freelancer aan de slag gaat.
